

Rammebudsjett

LOVPÅLAGT 2024

Innhold

RAMMEBUDSJETT LOVPÅLAGT 2024	2
BUDSJETT LOVPÅLAGT RENOVASJON 2024	4
Driftsinntekter	4
Driftskostnader	4
Renter	5
Resultat og selvkostfond	5
INVESTINGER LOVPÅLAGT	6
LANGTIDSPROGNOSE	6
PRIS PÅ LOVPÅLAGTE RENOVASJON FOR 2024	8

RAMMEBUDSJETT LOVPÅLAGT 2024

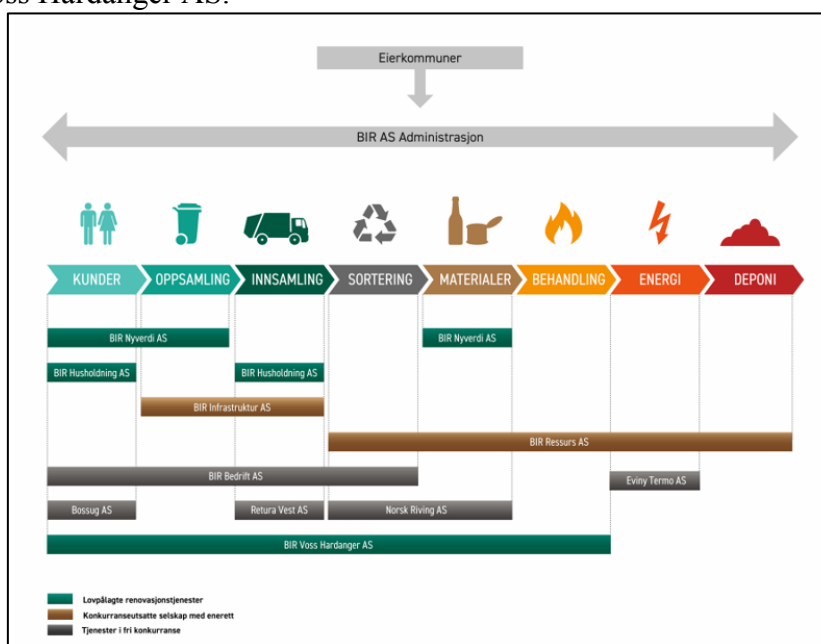
VISJON OG STRATEGI

BIR-konsernet skal være Vestlendingens egen miljøbedrift.

BIRs konsernstrategi gir oss inspirasjon og handlingsrom til å være en ledende aktør for utvikling av sirkulære forretningsmodeller. Konsernets kjerneaktivitet vil alltid være å utvikle og drifte tjenester som er bra for samfunnet, kundevennlige, verdiskapende, og miljøfremmende.

FORUTSETNINGER FOR BUDSJETT LOVPÅLAGT RENOVASJON 2024

De 10 kommunene som er aktive eiere av BIR-konsernet har gitt BIR AS enerett for utførelse av den lovpålagte renovasjonstjenesten. BIR AS har videre tildelt deler av denne eneretten til driftsselskapene BIR Husholdning AS, BIR Infrastruktur AS, BIR Nyverdi AS, BIR Ressurs AS og BIR Voss Hardanger AS.

*Øygarden kommune som eier 1,84 % av BIR AS har valgt å utføre renovasjonstjenestene gjennom sitt heleide selskap ØyVAR AS.

Rammebudsjettet vedtas av styret i morselskapet. Rammebudsjett for lovpålagt renovasjon er utarbeidet etter innspill fra alle driftsselskaper som har aktiviteter innenfor lovpålagte renovasjon.

Budsjettet for lovpålagt renovasjon er i sin helhet bygget på prinsippet om selvkost. Rammebudsjettet viser forventet inntekt- og kostnadsutvikling for den lovpålagte delen av BIRs-verdikjede. Verdikjeden er organisert med et morselskap og driftsselskap slik at ansvar og roller for de ulike oppgavene som skal utføres defineres på en ryddig måte. Godt fokus på kostnadsstyring og maksimering av potensielle inntektsstrømmer gir innbyggerne en lav pris på gode renovasjonstjenester.

Datterselskapet BIR Nyverdi AS har vedtektsfestet at formålet med selskapet er lovpålagte oppgaver og at det ikke er mulig å betale utbytte fra selskapet. BIR Nyverdi AS er også gitt skattefrihet med basis i det vedtektsfestede formålet. Alle regnskapsmessige resultatet for hele den lovpålagte delen av BIR-konsernet avsettes mot selvkostfondet som er tillagt BIR Nyverdi AS ved årsavslutning.

1.juni 2023 gikk IHM inn i BIR som et datterselskap under BIR AS på lik linje som de andre datterselskapene. Samtidig endret selskapet navn til BIR Voss Hardanger. Renovasjonstjenestene i eierkommunene Eidfjord, Ulvik og Voss holdes som et eget gebyrområde med egne budsjetter og er dermed ikke innarbeidet i dette rammebudsjettet og prognose.

For lovpålagt renovasjon er det budsjettert med et underskudd på 40,0 mnok for 2024 og selvkostfondet vil, dersom dette budsjettet og prognose for 2023 treffer, være på 57,5 mnok per inngangen av 2025. Langtidsprognosen for lovpålagt del av konsernet viser en plan for benyttelse av selvkostfondet i henhold til selvkostforskriftens retningslinjer.

Utsorterings og kildesorteringskrav -utnyttelse av råvarer

I løpet av 2023 har alle BIRs lovpålagte kunder fått tilbud om hjemmehenting av matavfall eller valg om å levere på et returpunkt for dem som ønsker det. Samtidig har BIR videreført den gode løsningen med støtte til dem som ønsker å ha egen komposteringsløsning hjemme. BIR anslår at vi vil samle inn minst 5.000 tonn matavfall i 2024, i tillegg til alt som komposteres.

Avfallsforskriften kapittel 10a trådte i kraft 1. januar 2023. Her stilles det krav til utsorteringsgrad og kildesortering av visse avfallstyper fra husholdninger og husholdningslignende fra næringsaktører. BIR er opptatt av å imøtekomme disse utsorteringskravene og jobber aktivt med å innfri de innen fristene som er satt. For BIR er det viktig å lage gode systemer som gjør det enkelt å sortere riktig og bygge prisstrukturer som belønner dem som bidrar til god ressurshåndtering. BIR mener at vi i årene fremover vil øke innsamlet mengde matavfall, papir, plast, glass og metall.

BIR arbeider aktivt med å gi avfallet ny verdi gjennom ombruk, forbrenning eller inn i andre sirkulære verdikjeder. BIR vil i løpet av 2024 starte bygging av et nytt biogassanlegg på Voss. Anlegget skal behandle matavfall fra BIR sine husholdningskunder samt kumøkk fra bønder på Voss. Biogassen vil bli brukt i transportsektoren og bioresten vil bli utviklet til et godt gjødselprodukt som delvis går tilbake til bøndene, samtidig som nye gjødselprodukter utvikles til andre formål. Det er få, om noen, anlegg som har biorest med positiv avsetningsverdi. For BIR så er det riktig å skape produkter med positiv verdi slik at råvaren blir tatt i bruk.

BUDSJETT LOVPÅLAGT RENOVASJON 2024

Løvpålagt renovasjon	2022	2023	2024
	Regnskap	Budsjett	Rammebudsjett
RESULTATREGNSKAP, 1.000 NOK			
Fakturerte løvpålagte tjenester	468 410	460 866	496 238
Inntekt gjenvinningsstasjoner	25 355	27 100	26 800
Inntekter råvarer og energi	115 224	136 433	103 350
Annen driftsinntekt	14 602	11 565	17 781
Sum driftsinntekter	623 591	635 964	644 169
Varekostnad behandling		168 572	169 097
Innsamling, logistikk og kundebetjening		185 962	202 264
Varekostnad infrastruktur		94 176	110 613
Gjenvinningsstasjoner og ombruksløsninger		114 492	117 873
Fellestjenester, eierskap og kommunikasjon		79 535	86 609
Sum driftskostnader	570 789	642 735	686 456
Driftsresultat	52 801	-6 772	-42 287
Finansinntekter	2 571	2 750	2 327
Finanskostnader		-50	-50
Resultat av finansposter	2 571	2 700	2 277
Årsresultat	55 372	-4 072	-40 011

Større endringer på rammebudsjett 2024 i forhold til budsjett 2023 og regnskap 2022:

Driftsinntekter

Inntekter for løvpålagte tjenester er i oversikten økt med 35,4 mnok fra budsjett 2023 og 27,8 mnok fra regnskap 2022. Dette skyldes i hovedsak at foreslått pris på løvpålagte fakturerbare tjenester økes med 5,0% i 2024. Samtidig er det budsjettert med en vekst i antall kunder på 0,64%.

Prisen på løvpålagt renovasjon er foreslått økt med 5,0% nominelt. Ved en forventet inflasjon på 5,0% vil da medføre en uendret realpris på fakturerbar løvpålagt renovasjon. Prisen på gjenvinningsstasjonene foreslås nominelt uendret for løvpålagte kunder, noe som medfører en realprisnedgang på denne tjenesten på 5,0%.

En vesentlig årsak til BIRs lave priser på løvpålagte tjenester over tid er inntektene konsernet skaper gjennom god håndtering av råvarer og energiproduksjon. Inntekter fra råvarer og energi er i budsjettet for 2024 redusert med 33,1 mnok fra budsjett 2023 og med 11,9 mnok fra regnskap 2022. Reduksjonene skyldes i all hovedsak forventninger til lavere energipriser fremover.

Driftskostnader

Varekostnad behandling internt er knyttet til brennbart restavfall fra rute og gjenvinningsstasjoner, matavfall fra husholdninger, rent trevirke og hageavfall, samt de typer farlig avfall som BIR Ressurs AS har konsesjon for å behandle. For 2024 er det budsjettert med en økning i behandlingskostnader internt på 0,5 mnok fra budsjett 2023.

God kostnadskontroll og tilgang på avfall bidrar til å holde selvkostprisen nede.

Kostnader knyttet til innsamling, logistikk og kundebetjening er økt med 16,3 mnok fra budsjett 2023 til budsjett 2024. Økningen skyldes i all hovedsak forventet lønns- og prisvekst.

Varekostnad infrastruktur er kostnader som gjelder selskapet BIR Infrastruktur AS. Første del av det grønne bosnettet i Bergen sentrum åpner høsten 2023. Økning fra budsjett 2023 til budsjett 2024 på 16,4 mnok er i sin helhet knyttet til det grønne nettet. Av disse er 9,0 mnok knyttet til økte avskrivninger som følge av at store deler av nettet settes i drift.

Varekostnad gjenvinningsstasjoner og ombruksløsninger er budsjettert med 117,4 mnok i 2024. Dette er kostnader knyttet til drift av BIRs 10 gjenvinningsstasjoner og utvikling av verdikonsepter for ombruk og sirkulære løsninger.

Fellestjenester, eierskap og kommunikasjon er kostnader knyttet til tjenester levert fra BIR AS den lovpålagte delen av konsernet. For 2024 er det budsjettert med 86,6 mnok.

Renter

Lange renter med løpetid fra 5-10 år har steget og er nå på om lag 3,5%. Kraftig økning i inflasjon og signaler fra Norges Banks om endringer i rentebaner kan føre til økning i rentekostnader for BIR-konsernet.

For lovpålagt del defineres selvkostrenten av Kommunalbanken sin beregnede 5 års swapprente + 0,5%. Denne estimeres for 2024 å være 3,51% mot 3,53% i 2022.

Resultat og selvkostfond

Rammebudsjett, og prognoser fremover, er svært usikre. Svingninger i råvaremarkeder, energipriser og renter er store, sammen med høy inflasjon og det er stor sannsynlighet for at reelt resultat vil avvike vesentlig fra budsjett.

Med overstående forutsetninger vil lovpålagt renovasjon oppnå et negativt resultat på 40,0 mnok. Selvkostfondet på lovpålagt renovasjon i BIR-konsernet vil med nåværende prognose for 2023 og rammebudsjett 2024 være på 57,5 mnok ved utgangen av 2024.

Generasjonsprinsippet tilsier at resultat på lovpålagt aktivitet ikke skal belastes eller tilføres senere generasjoner. Dermed skal selvkostresultat tilbakeføres innbyggerne innen en 5 års periode. I løper av 5 år er inntekter for lovpålagt del av BIR mer enn 2 750 mnok, Fondets forventede størrelse på 97,5 mnok ved inngangen av 2024 er 3,5 % av periodens forventede omsetning.

INVESTERINGER LOVPÅLAGT

Investeringer knyttet til drift av den lovpålagt virksomhet foretas i de enkelte driftsselskap. Investeringer i eiendom gjøres i morselskap.

Investeringer lovpålagt 2024	Inventar, utstyr og IT	Biler og maskiner	Oppsamlingsutstyr	Gjenvinningsstasjoner	Bossnett	Tomter	Bioenergi	Biogass	Summer
BIR AS lovpålagt						40 000		180 000	220 000
BIR Husholdning AS	2 000	56 000							58 000
BIR Infrastruktur AS			13 500		49 000				62 500
BIR Nyverdi AS	1 500	5 800	2 000	300					9 600
BIR Ressurs AS		21 000							21 000
Sum investering	3 500	82 800	15 500	300	49 000	40 000		180 000	371 100

Forventet investering i rørstrekk til bossnettet utgjør 49 mnok. Investeringen i bossnettet i Bergen sentrum er i hovedsak knyttet til grønt nett. Grønt nett åpner høsten 2023 og flere kunder vil få tilgang til bossnettet etter hvert som det bygges ut og nye gatestrekk ferdigstilles. BIR vil ved ferdigstilling av både det blå og det grønne nett ha bygget ut og satt i drift det største bossnettet i verden.

For fremtidige utbygginger av nye nett er det utarbeidet en modell for hvordan bygging skal gjøres uten at prisen på lovpålagte tjenester øker. Denne modellen benyttes ved utbyggingen på Minde, og BIR regner med at den kan benyttes andre steder i årene fremover.

Arbeidet med bygging av et biogassanlegg på Voss starter tidlig i 2024. For budsjett 2024 forventes det en investering på 180 mnok i dette anlegget. Totalt investeringsbudsjett for anlegget er på 370 mnok inkl. støtte fra Enova.

Investeringer i driftsselskapene BIR Husholdning AS, BIR Nyverdi AS og BIR Ressurs AS er i 2024 i vesentlighet koblet mot utskiftninger i bil og maskinpark. BIR ønsker å bidra til det grønneskiftet og har investert i mange nye elbiler som vil fase ut dagens dieselmotorer.

Totalt sett er investeringsbudsjettet for lovpålagt del av konsernet 371,1 mnok for 2024. Tilsvarende budsjett for 2023 var på 413,9 mnok.

BIR forventer at en investeringsbeslutning om bygging av et biobrenselanlegg i samarbeid med Eviny Termo kommer i løpet av 2023/24. Det er, på grunn av stor usikkerhet for hvordan eierforholdet for dette anlegget vil bli, ikke lagt investeringsprognose for dette anlegget i investeringsoversikten for 2024.

LANGTIDSPROGNOSE

Langtidsprognosen utarbeides to ganger årlig. Den gir konsernet informasjon om fremtiden og anledning til å gjøre vurderinger om konsernets utvikling på lang sikt. De senere år har det, som en følge av mer ustabil global situasjon, vist seg mer utfordrende enn tidligere å treffe godt med lange prognoser.

BIR har opparbeidet et selvkostfond som en følge av effektiv drift og økte inntekter i verdikjeden. Langtidsprognose 2025 - 2028 viser plan for overholdelse av generasjonsprinsippet:

Lovpålagt renovasjon	2024	2025	2026	2027	2028
	Rammebudsjett	LTP	LTP	LTP	LTP
RESULTATREGNSKAP, 1.000 NOK					
Fakturerte lovpålagte tjenester	496 238	525 218	555 891	588 355	622 715
Inntekt gjenvinningsstasjoner	26 800	40 481	41 089	41 705	42 331
Inntekter råvarer og energi	103 350	96 925	97 604	98 779	99 902
Annen driftsinntekt	17 781	18 315	18 956	19 714	20 502
Sum driftsinntekter	644 169	680 939	713 539	748 553	785 450
Varekostnad behandling	169 097	176 846	183 163	188 351	193 676
Innsamling, logistikk og kundebetjening	202 264	211 650	221 528	228 737	236 204
Varekostnad infrastruktur	110 613	131 521	137 131	138 877	135 212
Gjenvinningsstasjoner og ombruksløsninger	117 873	121 124	125 829	129 174	130 981
Fellestjenester, eierskap og kommunikasjon	86 609	91 200	95 760	100 548	104 067
Sum driftskostnader	686 456	732 340	763 411	785 687	800 140
Driftsresultat	-42 287	-51 401	-49 872	-37 133	-14 690
Finansinntekter	2 327	418	-1 062	-2 203	-2 746
Finanskostnader	-50	-30	-40	-50	-60
Resultat av finansposter	2 277	388	-1 102	-2 253	-2 806
Årsresultat	-40 011	-51 013	-50 974	-39 386	-17 496

I perioden er det lagt til grunn en investering i et biobehandlingsanlegg på Voss. Det forventes generelt høyere lønns- og prisvekst i perioden enn hva som er lagt til grunn i tidligere langtidsprognoser.

Som tidligere påpekt er faktorene som legges til grunn for lange prognoser usikre.

	2024	2025	2026	2027	2028
	Budsjett	LTP	LTP	LTP	LTP
Gebyrutvikling	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Årsresultat (NOK 1 000)	-40 011	-51 013	-50 974	-39 386	-17 496
Selvkostfond (NOK 1 000)	97 532	46 519	-4 455	-43 842	-61 337
Gjennomsnittsgebyr	2521	2 647	2 779	2 918	3 064
Gebyrøkning per mnd	10	11	11	12	12

I prognosen er det forutsatt fortsatt gode inntekter på energi og råvarer. En nedgang i energi og råvarepriser vil for BIR medføre dårligere resultat. Selvkostrenten er lagt til om lag 3,5 % i hele perioden. Lange renter er per prognosetidspunkt flate.

Forslag til økning på pris for fakturerbare tjenester er lagt til 5 % fra og med 2025. Dette vil forventes å være noe over generell prisstigning i samfunnet.

Betaling ved våre gjenvinningsstasjoner har ikke vært prisjustert for lovpålagte kunder siden 2003. BIR har i denne langtidsprognosen lagt inn en prisendring på 50% på gjenvinningsstasjoner i 2025.

Dersom forutsetningene i prognosen holder så vil selvkostfondet være brukt opp i løpet av 2026.

PRIS PÅ LOVPÅLAGTE RENOVASJON FOR 2024

For lovpålagt renovasjon foreslås det en nominell prisøkning på 5,0% for fakturerte lovpålagt renovasjon i 2024. For gjenvinningsstasjonene foreslås prisen holdt uendret i 2024 for lovpålagte kunder.

En gjennomsnittskunde vil, med dette betale 2.521 kr eks mva. En tømning av en restavfallsbeholder vil koste kr 33,2 og ett kilo restavfall for storbeholdere vil koste kr 1,43 i 2024 (alle priser eks mva.). For perioden 2020-2024 vil BIR da ha endret prisene på lovpålagt fakturerbar renovasjon med 25%, til sammenligning har også konsumprisindeksen økt med 20% i samme periode (forventet inflasjon 2023: 5,6% og 2024: 5,0%). Samtidig har vi innført hjemmehenting av matavfall i perioden, samt åpnet den grønne delen av bossnettet. Dette har medført høyere kostnader på kort sikt.

Det er kommunene som vedtar renovasjonsgebyret. BIR setter en pris for den lovpålagte renovasjonen. Grunttjenesten vil være lik i alle kommuner. I de tilfeller der den enkelte kommune ikke har egne kostnader til renovasjon, vil pris fra BIR være lik vedtatt renovasjonsgebyr. I noen kommuner samles det inn penger til blant annet etterdrift av nedlagte deponi og administrasjonskostnader i kommunene. Renovasjonsgebyret til kundene vil derfor ikke være likt i alle BIR-kommunene.

BIR ser at det er mye usikkerhet ved utformingen av budsjett og langtidsprognose. Lovpålagt renovasjon vil uansett prises til selvkost over tid, og dersom energi eller andre ressurser BIR selger øker, vil økte inntekter tillegges lovpålagt med utgangspunkt i den andel som er knyttet til håndtering av lovpålagt avfall.

BIR vil jobbe for å levere gode og samfunnsriktige tjenester til en kostnadseffektiv pris. BIR sine eierkommuner skal være blant de kommunene med lavest pris på lovpålagt renovasjon. Det vil de være også i 2024 og videre i perioden 2025- 2028.

15. juni 2023

Borghild Lekve